

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

Cenzurat.

APOSTOLIA EPISCOPULUI NOSTRU

Deodată cu încheierea vacanțelor de vară P. S. nostru Episcop *Nicolae Colan* a început vizitațiile canonice.

Este un eveniment deopotrivă de important atât pentru noua cârmuire arhierescă cât și pentru viața Eparhiei însăși, indisolubil legate în desfășurarea istoriei lor, ce trebuie semnalat aici cu toată bucuria suflurilor noastre.

Neuitatul restaurator al citoriei lui Ștefan cel mare, s'a coborât în mormânt cu o adâncă durere: aceea de a nu-și mai fi putut cerceta credincioșii în cei din urmă zece ani, din pricina boalei ce-l tîntuise în orașul de reședință. Fiindcă nimeni ca el — atât de contopit prin structura lui morală cu satul românesc — nu ținea mai mult la contactul permanent cu țărănimea credincioasă și conducătorii ei firești. Era nu numai una din principalele datorii ce și le știă, ci în același timp și o necesitate interioară a ființei sale, de care nu se putea lipsi în mijlocul numeroaselor frământări cotidiene.

Ecourile acestei mahniri s'au transmis cu aceeași intensitate și în rândurile poporului, atașat printr'o tradiție de veacuri scaunelor vlădicești, singurele unde găsia ascultare creștinească și îndrumare părintească.

Cu venirea noului Episcop se curmă această suferință trecătoare, dar adânc simțită. Nu numai pentru că are o tinerețe viguroasă, volnică să biruie osteneala drumurilor, ci mai ales fiindcă și-a dat seama dela început de însemnătatea specială a duhovniciei acestei de Dumnezeu păzite Eparhii.

De aceea, cu prilejul înscăunării invocând mărturia sf. apostol Pavel, a făcut una din cele mai frumoase spovedanii, zicând: „Voiu vesti cu tinerească însuflețire ascultarea și bucuria credinții izbăvitoare — bătrânilor iubitori de înțelepciune și tinerilor răpiți de elanuri sfinte, bărbaților dornici de eroism

creștin și femeilor cari țin cu ardoare la buna podoabă a casei lui Dumnezeu și la alinaarea suferințelor omenești; bogăților cari vor să sărăciască întru ajutorarea fraților lor năpăstuiți, și săracilor cari vor să adune bogății pentru viața ce va să vină, înțelepților și neînțelepților deopotrivă. Tuturora mă voiu face de toate, ca dacă se poate, pe toți să-i îndrept pe drumul izbăvirii vieții acesteia și a celei viitoare.“

Cât de impresionantă este această formulare de crez arhieresc, prin limpezimea gândurilor și frumusețea biblică a exprimării!

El se concentrează în ideea dominantă a propoveduirii cuvântului, după pilda strălucită dată de Mântuitorul și ucenicii Lui. P. S. nostru Episcop *Nicolae*, atât de bine împodobit cu darul vestirii, n'a așteptat decât cel dintâi moment al noului an școlar, spre a pleca pe drumul mare al cercetării Eparhiei Vadului, Feleacului și Clujului. Și nu este o simplă întâmplare, că această apostolie, — fir conducător al unui vast program de activitate — începe tocmai cu Maramurașul îndepărtat. Ortodoxia este mai slabă în acel colț istoric, dincauza îndoitelor prigoniri seculare ale maghiarismului și catolicismului intolerant. Copleșiți și sub raport economic de lăcustele Galiciei, Românii din țara lui Dragoș erau împinși încet dar sigur pe panta prăbușirii complete. Nu i-a salvat decât minunea dorobanțului român din 1919. Întrămarea este grea, fiindcă și azi dăinuiesc încă vestigiile robiei sfărâmate, datorită unui concurs nenorocit de împrejurări. Dacă episcopia ungurească *uniată* dela Hajdudorog nu mai poate fură și astăzi suflete românești, trăiește, vai spiritul ei în Maramuraș, continuat de vicariatul rutenilor maghiarizați, de *catolicismul* ambelor rituri, ce se complac în aceeași cărdășie de ieri cu preferința preoților uniți pentru

conversația și gazeta ungurească. Dl Dr. Vaida-Voevod a fost nevoit să disqualifice într'o adunare publică chiar pe ordinarul dela Baia-Mare, aruncându-i sentința oribilă de „trădător de neam“. E o atmosferă sufocată acolo, dar și extrem de primejdioasă pentru existența noastră națională. Unicul factor în stare să intervie cu succes a rămas numai Biserica noastră. De aceea s'a și hotărât, în deplin acord cu guvernul Țării, înființarea vicariatului ortodox la Sighet, menit să fie izvorul acțiunilor serioase pentru protecția religioasă și națională a Românilor primejduiți.

P. S. Episcop *Nicolae Colan* s'a dus deci înainte de toate în Maramuraș, pentru că îl chemă nu numai o datorie bisericească, ci mai presus de ea una strict românească, impusă de marele destin al neamului nostru.

Primirea însuflețită ce i s'a făcut în Sighet de autorități și popor, entuziasmul nemărginit ce l-a înconjurat la sfințirea bisericilor din Borșa și Vișeu-de-mijloc n'au făcut decât să verifice misiunea salvatoare rezervată Bisericii neamului în părțile de nord ale Transilvaniei.

În cuvântarea adresată fruntașilor și asistenței din Sighet, P. S. Episcop *Nicolae* declară, că a venit să propovăduiască cuvântul *păcii* și al *adevărului*,

„Iară ei au ieșit și au propoveduit pretutindea, Domnul lucrând împreună cu ei și adevărind cuvântul prin semnele ce urmau“.

Marcu, 16, 20.

în numele ideii creștine și românești. Amândouă cer frăție și armonie, ca neamul să poată trăi și stăpâni aici potrivit cu menirea lui.

Este acel trecut plin de glorie, ce constituie o mândrie neștersă și un îndemn minunat de a înoda firul rupt, înoind vredniciile străbunilor. „Dacă Dumnezeu va face — spunea Prea Sfințitul nostru — să sufle vântul sfânt al *dragostei de neam*, ziua de mâine va fi mai bună ca cea de azi, viitorul va fi și mai încărcat de mărire decât trecutul.“ *Iată, rostul ortodoxiei în Maramuraș!*

Vom adăoga imediat: nu numai acolo, ci în toate colțurile provinciei de dincoace de Carpați. Căci singură ortodoxia a stat în toate vremurile la temelie țărilor românești, confundându-se, prin lupte și suferințe, cu viața și aspirațiile lor.

A vesti deci adevărurile ortodoxiei cu harurile ei sfințitoare, înseamnă a fi în tradiția milenară a neamului românesc, cu toate postulatele ei de stăpânire spirituală necontestată.

P. S. Episcop *Nicolae* înțelegând să stea cu totul în slujba acestui ideal luminos, a purces să-l vestească, cu încredere și evlavie, pe toate cărările Eparhiei Sale, însetată de dulcie îmângăeri ale cuvântului arhieresc.

Binecuvântată să fie marea apostolie, ce-o începe cu atâta credință în roadele ei duhovnicești.

Pentru unirea Bisericii române.

Istoria Țării noastre, încă dela începutul ei, ne-a dovedit și ne-o dovedește azi că: *unirea face puterea*. Ea ne dovedește, că în cursul atâtor veacuri, când poporul român a fost pus la grele încercări, numai luptând cu toții, umăr la umăr și cot la cot, am putut învinge, pe cei ce râvneau la pământul nostru, atât de bogat înzestrat de Dumnezeu. Ura între frații de același neam nu era cunoscută. Toți se priveau cu drag trăind ca într'o mare familie. Însă Satana, care dintru început n'a stat în ade-

văr, a venit și a distrus această armonie, această legătură sufletească, sădită de Dumnezeu în sufletul poporului nostru. Atanasie Anghel la 1698 ne-a despărțit în două tabere și ne-a pus față'n față să ne răsboim. Oare victime fost-au? Da, și încă foarte multe. Țara astăzi ne este plină de sectanți, cari mișună peste tot locul semănând numai zizanie și ură între credincioși. Iar noi ortodoxii și ei uniți, stăm nepăsători și ne primim destrămarea turmei cuvântătoare.

De ce n'am putea de mâna, ca

să luptăm împreună contra acestui rău, care amenință să ne contamineze și pe unii și pe alții? Numai de aceea că tu ești ortodox și eu catolic?

Noi am vrea și-am dori din tot sufletul o intimă colaborare, dacă ei ar renunța la toate apostrofările și calomniile, fie prin presă, fie prin conferințe, fie prin alte mijloace, la adresa noastră. Urmând această metodă, ei nu fac altceva, decât să învrăjbească pe aceia, cari până eri alaltăieri nici nu făceau distincție între ortodox și catolic și astfel sapă granițe sufletești tot mai adânci între fii acelui neam.

Iisus este în mijlocul nostru. Glasul Lui ne apostrofează mai aspru

decât Ap. Paul pe Corinteni în prima epistolă. „Dece vă numiți voi ortodocși și uniți, când eu nu v'am numit așa? De ce vă sfășiați între voi, ca pe urmă alții să profite de neînțelegeria voastră”? Ce răspuns vom da și noi, oarecândva, spre a ne justifica atitudinea?

Am trăit câteva clipe mărețe, când într'adevăr mi-se părea că și unii și alții ne-am înțeles pe deplin rostul adevărat al chemării noastre creștine și mai ales al preoției. Aceasta a fost cu ocazia instalării P. S. S. Episcopului Nicolae Colan.

Dar când va bate ceasul adevăratei contopiri în gânduri și simțiri?
Pr. V. VESCAN

O revistă de familie: „Viața Ilustrată“.

Astăzi, mai mult chiar decât altădată, cuvântul scris este una dintre cele mai puternice unelte de propovăduire. — Și Biserica trebuie să se folosească de ea întru duhovniceasca zidire a poporului credincios.

Ca slujitor al sfintei noastre Biserici, la aceasta îndatorire s'a gândit P. S. Episcop Nicolae Colan atunci când a întemeiat revista de familie „VIAȚA ILUSTRATĂ“. Ea e pusă în slujba propovăduirii crezului ortodox și național mai ales în mijlocul intelectualilor noștri. Prin duhul purității creștinești și românești în care este alcătuită ca și prin sobrietatea morală și frumusețea ilustrațiilor cari îi împodobesc paginile, revista noastră mai tinde să înlocuiască în familiile intelectualilor noștri publicațiile similare jidovești, cu otrava scrisă sau ilustrată a tuturor necurățiilor „literare“ și „artistice“ cari se răsfață fără rușine în ele.

Datorită distinselor condiții redacționale și tehnice în cari apare de peste doi ani — „Viața Ilustrată“ s'a răspândit în toate părțile țării. Mai puțin totuși în partea de miază-noapte a Ardealului, unde, poate, este mai necesară.

Știm, că o mare parte din slujitorii altarelor se luptă cu greutăți materiale. Chiar dacă acesta-i adevărul, ei tot nu trebuie să renunțe la procurarea mijloacelor pentru luminarea poporului. O singură producție școlară cu un minim preț de intrare, este suficientă pentru a se pune la 'ndemână paralele necesare pentru procurarea unei reviste, unei foi săptămânale și a câtorva cărți pe seama bibliotecii parohiale sau școlare.

„Viața Ilustrată“ este unica revistă de familie din țară, care duce în casa Românului lumină curată pentru suflet și curată desfătare pentru ochi. Abona-

mentrul anual la „Viața Ilustrată“ este numai 200 Lei.

A citi această revistă este o bucurie românească, a o abona este o datorie ortodoxă. Suntem

siguri, că glasul nostru va fi auzit de toți iubitorii de cultură și lege din cuprinsul Eparhiei noastre.

F. O. R. Despărțământul Reghin.

Raport general despre activitatea pe anul 1935/6.

Neamul și credința strămoșească trăiesc zile grele. Dar și credința creștinească, biserica lui Hristos, în totalitatea sa, încă trăește zile sguduitoare. Se adevăresc încă odată cuvintele lapidare ale marelui Apostol Pavel, luminătorul neamurilor, când zice: „zilele rele sunt.“

Veacul acesta al rățăcirilor a făcut să ajungem și rățăcirile satanice, sporirea tuturor relelor, îndepărtarea sufletelor de biserică în așa măsură, încât să se lapede de botzul creștinesc al Duhului Cel Sfânt, îmbrățișându-se cu dușmanii din veac a lui Hristos, dela cari deja de 19 veacuri Iisus și-a întors fața și acum acești vrășmași ai Lui, cred că a sosit timpul să nimicească pentru totdeauna credința creștinească de pe pământ și să întroneze domnia satanică a lui Iuda. Aceasta după ce vor arde toate cărțile sfinte, după ce vor călca în batjocura picioarelor păgânești odăjdiile împărătești, și după ce vor da foc Bisericilor și Mănăstirilor și vor răstigni pe cruci preoții-urmașii apostolilor dumnezeiești, așa cum s'a practicat în Rusia eri, cum se face azi în Spania și Franța.

Iată în ce consistă răutatea zilelor noastre!

Nici un alt rău mai crâncen nu poate exista sub soare!

Dar dacă zilele s'au împovărat cu răutate îndoită, asta înseamnă oare că noi va trebui să stăm cu mâinile încrucișate?

Nu! Nu, și de o mie de ori nu!

Din contra, îndoită trebuie să ne fie și grija noastră, însutită să ne fie și dârzenia luptei noastre, de a rămânea mereu români și neîncetat de a fi creștini alături de crucea lui Hristos.

Să ne mărturisim sufletele la focul credinței lui Mircea cel Bătrân, a lui Ștefan cel Mare și a lui Mihai Viteazul, cari încă au luptat pentru Hristos cu păgânii lui vrăjmași, dar și în vâpăile lui Brâncoveanu, a lui Iancu, a lui Eminescu, cari au murit și au înebunit de dorul izbăvirii credinței românești.

Pentru aceasta luptă a luat ființa sa eroică Frăția Ortodoxă Română.

Parcă vizionarii întemeietori au prevăzut în sânul viitorului zilele rele, cari nu s'au rușinat să răsără peste capetele noastre, la chemarea satanică a vrăjmașilor din veacuri ai noștri, cari suntem români și creștini, în ciuda lor. Și vom rămânea mereu români și mereu creștini, pentru că așa vrem noi, dar vrerea noastră este și a Cerurilor și a puterilor celor cerești, precum este și porunca înaintașilor noștri!

Pentru acest crez am militat în cadrele F.O.R. și în anul trecut, pentru această credință am aprins lumina în bisericile noastre și pentru biruința acestei izbăviri am luptat neîncetat cu focul cuvântului limpede și cu tăria faptelor jertfitoare.

FOILETON

Apostolul Pavel în slujba lui Iisus.

Cu toată cunoștința legii, a binelui, omul este slab: „știm cu adevărat că legea e duhovnicească dar eu sunt de carne“, zice ap. Pavel (Romani 7, 14). Omul prin trupul său recade în păcat. Cu sufletul său se ridică spre curățenia duhovnicească iar cu trupul recade din nou în murdăria trupească. Sufletul e gata în fața sublimului divin iar trupul șovăiește. Omul e convins asupra binelui dar nu-l săvârșește. Ovidiu în Metamorfozele sale spune: „văd pe cele bune și le aprob dar urmez pe cele rele“.

Apostolul Pavel spune: „în trupul meu nu locuiește ce e bun, căci nu binele pe care îl vreau îl fac, ci răul pe care nu-l voiesc, pe acela îl săvârșesc“ (Rom. 7, 19—20). Omul care vrea binele e omul spiritului, omul care a întrezărit cu gândul spiritualitatea sa. Omul binelui este un instrument al spiritualității sale.

Trupul în slăbiciunea sa respingă să participe la spiritualitate. Slăbiciunea trupului cheamă pe om și-l trage din nou în noianul materialității sale. El înduplecă ființa umană la decădere prin

insăși slăbiciunea sa care se face mai puternică decât sfințenia spiritului său. În om se dă lupta dintre spiritul care se ridică și materia care recade. Viața omului ar fi legătura dintre spirit și materie. Rolul spiritului ar fi să spiritualizeze materia dar trupul refuză. Ap. Pavel zice: „văd în mădularele mele o altă lege care se luptă împotriva minții mele și mă face rob legii păcatului“, apoi „cu mintea mea slujesc legii lui Dumnezeu iar cu trupul legii păcatului“. (Rom. 7, 23—25). Aceasta însă nu înseamnă că omul e sortit pieirii și că orice sfortare a sa ar fi zadarnică. Cale nouă s'a deschis omului spre poarta izbăvirii din slăbiciunile sale. E calea legii celei noi deschisă prin jertfa de sânge și stropită cu lacrimi din iubirea divină întru mântuirea geniului uman. Iată calea pe care o arată ap. Pavel și insistă să fie urmată de toți.

Se pune însă o condiție: credința, care e busola de orientare în calea creștinismului. Credința este pusă în serviciul omului ca punte de legătură între el și împărăția lui Dumnezeu. Credința e călăuză care ține în mâinile ei cărma gândului și a acțiunilor noastre. Ea se poate schimba după serviciul în slujba căruia se pune. Credința schimbându-și haina va schimba și cărma gândului și a faptelor. Nu credința se pune în serviciul gândului ci gândul se pune în serviciul credinței. Cre-

dința este mai adânc legată de ființa noastră de cât gândul care rămâne mai la suprafață și de care ne servim ca de o unealtă dată imediat conștiinței noastre pentru orientarea noastră în viață. Credința îmbracă conștiința cu haina sa iar gândul și manifestările noastre conștiente izvoresc din conștiința astfel îmbrăcată. După credința noastră va fi gândul nostru și faptele noastre. Fiecare om are o credință care se poate cunoaște după manifestările și atitudinile pe cari le ia. Credința nu este un lucru care poate vedea, ea se deduce numai, de aceea ap. Pavel zice despre cuvântul credinței că e „în gura ta și în mintea ta“ (Rom. 10, 8).

Credința se exteriorizează prin cuvânt și fapte, după conținutul ei. Credința creștină nu se manifestă așa ca cea păgână. Faptele ce izvoresc dintr'una nu sunt la fel ca cele ce izvorăsc din cealaltă. E o deosebire nu de grad ci de esență. Așa diferă orice credință una de alta.

Întâi de toate ap. Pavel cere îndreptarea prin credință „căci noi vedem că omul se îndreaptă prin credință“. (Rom. 3, 28). Credința îndreaptă pașii gândului spre ceea ce ființa noastră nizește mai mult. Credința creștină nizește spre o viață neprihănită și spre o împărăție „unde nu este durere, nici scârbă, nici suspinare ci viață fără de sfârșit“. Iată în ce serviciu extraordinar s'a pus credința creștină, dată de cel ce i-a deschis calea spre biruința ei.

I. Conferințe.

Pentru a lumina calea tuturor, de a nu ajunge pe cărările rătăcirilor am luptat cu puterea cuvântului convingător în cele 326 conferințe pe cari le-am ținut în fiecare centru bisericesc.

II. Serate religioase și filmul cu Iisus.

Pentru a convinge sufletele și prin exemplificarea vizuală a vieții lui Iisus, am organizat în postul mare în mod sistematic în fiecare sat serate religioase, bine pregătite cu chemarea Duhului Sfânt, cu cântări religioase și declamațiuni, executate de corurile sătești, cu predici preoțești și conferințe ținute de noi laicii, iar în cadrul acestora am rulat filmul *Viața lui Iisus*. Aceste serate au fost cercetate de toată lumea satelor, de mici și mari, ocupându-se și ultima palmă de încăpere în biserică. Impresiunea și efectul lor este de neșters.

III. Renovarea bisericilor.

Tăria noastră consistă și în faptele creștinești realizate pe lângă intensa propagandă dezvoltată. Am inițiat și am susținut mișcarea de reparațiuni a sfintelor noastre biserici. Astfel în vara anului trecut s'a renovat biserica din Aluniș, Râpa-de-jos, Ibănești, iar în primăvara acestui an am reparat pe cheltuiala noastră biserica din Deleni, urmând să facă pictura parohia.

IV. Monumente Eroilor.

Am dat dovada faptelor noastre și prin ridicarea monumentelor în amintirea eroilor noștri din războiul întregirii neamului. Anul acesta s'au ridicat de către noi monumente în parohiile: Dumbrava, Râpa-de-jos, Aluniș și Urișul-de-sus. Inaugurarea acestor monumente, au fost tot atâtea prilejuri de impunătoare manifestățiuni de iubire de neam și de tărie a credinței strămoșești, unde mulțimea mare, de 3000—5000 a

participanților a avut prilej să-și verifice credința în adâncimea adevărilor eterne naționale și creștine.

V. Troițe.

Am continuat și propaganda cu ridicarea troițelor în stil românesc, care s'a răspândit în urma activității noastre. Pe lângă cele 20 troițe ridicate anii trecuți, am înălțat alte 10 troițe ca semnul izbăvirii noastre prin crucea lui Hristos.

VI. Broșuri de propagandă.

Pentru a lăsa în mâna fraților noștri mai mici, o amintire și o poruncă îndrumătoare și pentru zilele când nu suntem între ei, am tipărit și am distribuit 10.000 exemplare, *Cartea de rugăciuni* pentru trebuințele sufletești zilnice și cu îndreptarul virtuților creștinești, apoi tot atâtea exemplare „10 porunci a bunului creștin ortodox.”

Iată ce opunem în numele lui Hristos și a Neamului, prin F.O.R., valului de răutate a zilelor grele, care ne-au întunecat orizontul, dar strigăm către ceruri: „Mântuește Doamne poporul Tău și binecuvântă moștenirea Ta.”

Bugetul.

La rubrica veniturilor nu putem arăta nici o sumă, dar cu atât mai încărcată este balanța cheltuielilor și a jertfelor aduse pe planul realizărilor arătate, *cheltuieli suportate de președintele despărțământului*.

Ajutorarea Bisericii din Reghin 9000 Lei, Cheltuieli de renovare din Aluniș 11.000 Lei, Cheltuieli de renovare din Ibănești-sat 6000 Lei, Cheltuieli de renovare din Deleni 8000 Lei. Donațiune Bisericii Ibănești-Pădure 5000 Lei, Monumentul Eroilor din Râpa 7800 Lei, Monumentul Eroilor din Dumbrava 6000 Lei, Monumentul Eroilor din Aluniș 5000 Lei, Monumentul Eroilor din Urișiu 7800 Lei. 10 Troițe 22.000 Lei. Cheltuieli de transport cu conferențieri 34.000 Lei. Cheltuieli de tipar 8000 Lei. Total 129.100 Lei.

Dr. EUGEN NICOARĂ,
Președintele F.O.R. protopopiatul Reghin

Instrucția religioasă a minoritarilor în școlile de stat.

Ministerul instrucțiunii a stabilit următoarele norme pentru predarea religiei elevilor reformați și catolici dela școlile de stat: se vor forma grupele de elevi de puterea unei clase, cari să fie concentrați la aceleași lecții.

Cursurile să se țină în localul școlii ca să poată fi controlate de direcțiune în timpul liber al elevilor.

Religia să se predea în limba națională întrebuintată în rugăciunile respective pentru elevii de aceeași limbă, iar pentru elevii de altă limbă, în limba națională a lor. Conform dispozițiunilor cuprinse în legile școlare nu este îngăduită instrucția religioasă a nici unui elev în limba altei minorități. Dacă elevii din o clasă sunt de diferite limbi, limba convențională a instrucției lor va fi limba statului.

Numărul orelor săptămânale nu va depăși în nici un caz numărul corespunzător de ore, prevăzut în programa oficială pentru religia de stat.

Fiecare eparhie va alcătui pentru școlile din raza sa programa minimală pentru predarea religiei pe seama elevilor aparținători respectivei con-

fesiuni, care va fi înaintată ministerului instrucțiunii pentru controlul legal.

Nu este îngăduit să se trateze în școală materie în afară de cea prevăzută în programă, ori să se întrebuinteze cărți provenite din străinătate sau oprite de minister. Nu este îngăduit ca elevii să participe în orice chip la conferințe, manifestări, acțiuni, cercuri, asociații cu orice caracter (misionar, biblic, religios, filantropic sau de altă natură) organizate de alte categorii sociale.

Religia ar fi de preferat să se predea de preotul competent sau de cateheți, recomandați de șeful local al confesiunii respective, însă conform legii instrucția religiei nu poate fi încredințată decât unor persoane cari au pregătire și calitate de preoți. Nu pot fi angajați pentru religie sub nici o condiție femei sau bărbați laici. Cunoașterea limbii române și cetățenia română sunt indispensabile. Recomandația sau angajarea celui însărcinat cu predarea religiei trebuie să obțină și aprobarea ministerului, dacă îndeplinește condițiile legale arătate mai sus, fie preot, fie catehet angajat.

INFORMAȚIUNI

ȘTIRE PERSONALĂ. P. S. Episcop Nicolae Colan, va pleca azi, Duminecă la Blaj, spre a lua parte la serbările „Astrei”, în slujba căreia a stat neîntrerupt, prin cuvântul și condeiul Său luminat.

Vizitațiile canonice. În numărul viitor al foii noastre vom publica o largă dare de seamă despre cele dintâi vizitații ca-

nonice în Maramurăș ale Prea Sfințitului nostru Episcop Nicolae.

Dela Academia Teologică. Se atrage atențiunea studenților teologi, că dispozițiunile publicate în „Renașterea” cu privire la examenele restante, reinmatriculare, înscriere și începerea cursurilor se vor observa cu toată rigozitatea. Nici

Deschizătorul acestei căi a suferit răstăgnire pentru calea arătată, iar unii dintre cei cari i-au urmat și au persistat în afirmă aceasta au îndurat cu răbdare moartea de martir. Credința cea adevărată e aceea care vine prin Hristos fiindcă ea conține îndreptarea dată de Dumnezeu oamenilor. Ea este firul la capătul căruia se leagă o lume a dreptății divine pe care noi nu o putem cu firele scurte ale gândului nostru dar pe care o putem postula pe calea morală.

Calea credinței creștine e deschisă pentru toți. Ap. Pavel aduce exemplul lui Avraam căruia „s'a socotit credința ca dreptate” încă pe când era netăiat împrejur, „iar semnul tăierii împrejur l-a primit ca pecetea dreptății pentru credința lui din vremea netăierii împrejur” (Rom. 4, 10—11). Credința lui a fost mare și aceasta l-a ridicat peste litera legii. Tăierea împrejur era o formalitate dată în legea mozaică și avea valoare când era însoțită de credință. Ap. Pavel zice: „tăierea împrejur nu e nimic, netăierea împrejur nu e nimic, paza poruncilor lui Dumnezeu e temeiul” (I. Corint. 7, 19). Valoarea tăierii împrejur e pusă în dependentă de împlinirea voinții divine. Așa cu orice formă prin care se manifestă un conținut religios. Forma are valoare numai în urma conținutului pe care îl conține, îl exteriorizează în manifestare externă. Ap. Pavel nu era un dușman hotărât al legii mozaice,

din contră el o respecta. El însuși a făcut pe Timotei să se taie împrejur. Apostolul însă, înțelegea că nn litera legii aducea viața cea adevărată, ci sfințenia credinței. Însuși Iisus Hristos a vindecat bolnavi fără a se întreba dacă au împlinit forma legii; dar asupra credinței lor se întreba și când o găsea spunea: „mergi, credința ta te-a mântuit”.

Ceeace izvorește din duh poate da viață, nu ceeace izvorește din litera legii. Deosebirea dinfre aceste două surse este mare „pentru că litera ucide iar spiritul face viu”, spune ap. Pavel (II. Corint. 3, 6.).

Prin faptele legii omul nu s'a îndreptat cu toate că legea a fost dată pentru îndreptare. Legea e pusă pentru cei răzvrățiți: „pentru desfrânați, pentru sodomiți, pentru vânzători de oameni, pentru mincinoși, pentru cei ce jură strâmb și pentru tot ce stă împotriva învățurii sănătoase”, zice ap. Pavel (Timotei 1, 9—10). Cu toate că legea e bună omul nu s'a îndreptat prin ea, pentru că nu duce la spiritualizare. Legea cere numai fapte ea nu obligă la credință.

Faptele îndeplinite prin lege sunt bune în fața legii, indiferent de motivul care le-a stimulat și care de cele mai multe ori nu pleacă din dorul de a face bine sau din credință. Faptele legii aveau însemnătate, în formalitatea externă, nimeni nu se întreba de altruismul lor.

A trebuit să existe altceva, alt element, care să conțină și spiritualitate fiindcă din faptele legii nu se putea da aceasta. Elementul acesta, am văzut că este credința. Credința își are temeiul în puterea lui Dumnezeu. ea nu este un produs al înțelepciunii umane.

Credința creștină are un mijlocitor, pe Iisus care ne-a adus-o la cunoștință și numai prin el o putem primi. Ea nu s'ar fi putut naște niciodată în mintea omenească de aceea ea nici nu se poate baza pe înțelepciunea omenească ci pe cea divină. Ap. Pavel spune că nici cuvântul său, nici propovăduirea sa „nu stăteau în dovezile meșteșugite a înțelepciunii omenești, ci în dovedirea Duhului și a Puterii” (I. Corint. 2, 4).

Înțelepciunea pe care o propovăduiește nu este cea umană care e neputincioasă și efemeră, ci e cea a lui Dumnezeu „pe care niciunii din fruntașii acestui veac n'au cunoscut-o căci dacă ar fi cunoscut-o, n'ar fi răstăgnit pe Domnul slavei”. (I. Corint. 2, 8.). Această înțelepciune a primit-o ap. Pavel nu prin lecții dela marele Învățător, căci atunci era fariseu și persecutor al creștinilor, ci prin credința dela Iisus Hristos în momentul descoperirii Sale pe calea Damascului.

CORNEL RAȚIU
licențiat în teologie și filosofie.

Cetiți și răspândiți „Viața Ilustrată”

o întâiere nu va fi luată în considerare, decât pentru motive serioase.

Deci încă odată: la 22 Septembrie încep *examele rezistente și până la 30 Septembrie toți studenții vor trebui să fie în ordine cu înscrierea și reînmatricularea.*

Amintirea lui Al. Mocioni. În ziua de 14 I. c. au avut loc la Timișoara festivitățile inaugurării bustului lui Alexandru Mocioni, prezidate de P. S. Episcop Andrei Mager și Al. Lapedatu ministru de Stat. A fost unul din frumoasele praznice naționale, la cari a asistat Banatul întreg. Cuvântările rostite au scos din nou la iveală personalitatea impunătoare a acestui mare român, care a adus atâta bine neamului său în vremuri de cruntă robie maghiară. P. S. Episcop Andrei a subliniat ortodoxia masivă a lui Al. Mocioni, citând, ca o surpriză, statutul familiar întocmit de el în 1901 prin care prevede să fie excluși din familie toți acei descendenți de sex bărbătesc, cari nu sunt botezați și crescuți în religia ortodoxă. Iată, pentru ce slăvim totdeauna amintirea acestui neîntrecut ctitor al Bisericii noastre.

Investitura Mitropolitului din Blaj. În ziua de 15 I. c. a avut loc la Palatul regal din București investitura I. P. S. Mitropolit greco-catolic Al. Nicolescu și P. S. I. Bălan episcop de Lugoj. După depunerea jurământului și predarea cărții noii arhipăstori au rostit câte-o cuvântare omagială, la care a răspuns M. Sa Regele Carol II.

Nebunia stilistă. La P.-Neamț s'a produs Dumineca trecută un atac sângeros al stilistilor, veniți să elibereze din închisoarea Tribunalului 3 tovarăși arestați pentru agitație contra Bisericii. Veniți în număr mare, cu arme și pancarte sedițioase, autoritățile oficiale secondate de forța publică, au încercat zadarnic să-i potolească. Instigați de câțiva aderenți iresponsabili, țărani au atacat cu revolvere și pietre, rănind pe prim-procuror și câțiva sergenți. Compania de jandarmi a sărit în apărarea autorităților. Rebelii refuzând să se retragă, s'au tras salve pe urma căroră au rămas numeroase victime. E profund regretabil că s'a ajuns aci. Dacă Statul intervenia din vreme, curățind Moldova de agenții provocatori, în chip de călugări ignoranți sau emisari comuniști, de sigur că stilismul ar fi dispărut repede. Acum situația e mai dificilă. Totuși printr-o colaborare strânsă cu Biserica, răul poate fi stăvilit. Preoțimea de acolo însă trebuie să-și facă datoria pastorală cu tot sufletul.

Congresul orașelor. În ziua de 16 I. c. s'a deschis în Tg.-Murăș congresul general al orașelor, la care au luat parte primarii din toate părțile țării. Problemele discutate sunt din cele mai însemnate pentru dezvoltarea orașelor, ca centre de cultură și viață economică. În Transilvania se

impun acțiuni sistematice și energice, pentru ca ele să ajungă în mâna Românilor. Pentru aceasta însă este nevoie de solidarizarea partidelor în jurul unui program comun și de atenția specială a tuturor guvernelor, ca el să fie dus la îndeplinire.

Românismul în Basarabia. În două articole din „Universul“ dl prof. Onisifor Ghibu, eminent cunoscător al provinciei de peste Prut, semnalează starea de spirit nemulțumitoare de acolo. Deși au trecut aproape două decenii dela eliberarea Basarabiei, totuși rusismul se menține cu încăpăținare printre Români. În toate părțile, și chiar în instituțiile de Stat, se vorbește mai mult rusește și se citește cu predilecție gazeta evreomuscălească. Guvernul și așezămintele de cultură națională trebuie să ia aminte la această alarmă, pășind energic la îndreptarea situației.

Nu s'au așteptat. La serbările reformatiilor din Aiud ținute în cinstea lui Ioan Calvin, au asistat și doi pastori englezi. Unul din ei W. Hamilton, care se găsește în țară de mai multă vreme, a rostit o cuvântare exprimându-și satisfacția pentru tratamentul civilizat și protecția de care se bucură cultul calvin din România. O mărturie, pe care de sigur au așteptat-o mai puțin tocmai organizatorii maghiari ai serbărilor. Ea însă este prețioasă pentru noi.

Cărțile de religie pentru clasa I—VII primară de Dr. Andrei Buzdug, profesor la Academia teologică din Cluj au fost aprobate de Sf. Sinod cu Nr. 541 din 7 Aprilie 1936.

Se află de vânzare la Librăria noastră eparhială.

BIBLIOGRAFIE

Preot I. Gh. Ilisei: „Odinioară și astăzi.“ Cernăuți, 1936. Pag. 93. Lei 15.

În literatura religioasă bună, apărută în ultimul timp fără inoială, cartea părintelui Ilisei, — fruntaș al clerului bucovinean, — trebuie așezată la loc de frunte. O impun adevărul și bogăția cuprinsului, frumusețea și claritatea formei. În ea autorul, păstor sufletesc în accepția ideală a cuvântului, cu o prodigioasă activitate desfășurată decenii întregi în mijlocul poporului și cunoscându-i astfel toate bucuriile și durerile, prinde în grai românesc, limpede și neaoș, câteva fapte și adevăruri din largul câmp al pastorației de azi. Sunt aci pagini de adâncă pătrundere psihologică a vieții sufletești și de răpitoare frumusețe literară. Bucăți ca: O icoană și un portret, Odinioară și azi, Povestesc bătrânii, Calea spre Dumnezeu, Faptă bună ș. a., contribuie din plin la adevărata zidire religioasă a cititorului. Sau: Biserica și școala, Copiii, Noi preoții?! Ar trebui citite, mai ales azi, de tot românul.

Iată un pasaj din „Noi preoții“: „Că, dacă am fost robiți, noi capul n'am plecat. Cu fruntea sus și cru-

cea în mâini, noi am păzit pământul și cu îndârjire de martiri în graiul nostru românesc ni-am spus oricând cuvântul. E adevărat, că totuși s'a pierdut ceva... s'a pierdut tezaurul în vremea războiului. Dar această visterie de aur și pietre scumpe n'a fost dată spre păstrare Bisericii, ci băncilor și altor instituții, căroră dacă neamul li-ar fi încredințat spre păstrare și comoara inimii, astăzi și sufletul ni-ar fi la Moscova. Dar ceea ce am avut mai scump, comoara sufletului, fără de care un popor n'are drept la viață, aceea nu s'a pierdut. Ea a fost păstrată cu sfințenie în sfințele noastre altare, forturi puternice ale unei cetăți, care veacuri de-a rândul a putut să reziste atâtor atacuri vrăjmașe.“

De altfel cartea n'are nevoie de recomandare. Cuprinsul ei o recomandă perfect. Autorul poate fi deplin mulțumit. Ni-a pus în mâini o carte cu adevărat folositoare. — Se poate comanda prin librăria noastră eparhială.

O. Bucevschi.

„Viața Ilustrată“ An. III. Cluj. Nr. 8-9 pe August-Septembrie 1936. Director: Nicolae Colan Episcopul Clujului. Este cel dintâi număr care vede lumina zilei în capitala Transilvaniei, după mutarea revistei dela Sibiu. Nimic nu s'a schimbat în prezentarea ei cunoscută: același fond serios, aceeași formă elegantă. Colaborările vechi au rămas, sporindu-se cu altele nouă, spre a da revistei un nivel tot mai înalt. Sumarul bogat al acestui număr cuprinde: † Nicolae Colan: Cu mătușoiul prin literatură; Grigorie Popa: Stilul românesc; Gheorghe Sava: La Sfântă Marie; Ilie Tarină: Voi (poezie); Grigorie T. Marcu: Lupta pentru ramura de maslin; Dr. G. Preda: Stări sufletești individuale și sociale; Dafna-Blagaiana: Ironie (poezie); Ilie Mănișiu: Mai aproape de popor; Coriolan Bărbat: De vorbă cu Dimitrij Mereșkovsky; I. Mateiu: Semnificația Frăției Ortodoxe Române; P. Possa: Frunza și trunchiul (poezie); Dr. Eugen Dobrotă: Prin țări apăsene. F. C. și G. R.: Cronica literară: Săracul Gealapu. Canoanele Bisericii ortodoxe însoțite de comentarii. Cronica internă: Însăcunarea P. S. Episcop Nicolae Colan. Universitatea populară dela Vălenii-de-Munte. Hramul Mănăstirii Rohia. Străjerii. Clopote și troițe. Poiana Brașovului. Cronica externă: Ororile din Spania. Jidovii Zinoviev și Camenev. Germania. Bulgaria.

Și acest număr aduce numeroase ilustrațiuni artistice și de actualitate.

Sprijinirea revistei, condusă cu talent și gust literar de către însuș P. S. nostru Episcop, înseamnă o frumoasă datorie, ce onorează pe toți intelectualii Eparhiei Clujului.

On. Preoți! Recomandați credincioșilor „PÂINEA VIEȚII“ carte de rugăciuni pentru toți creștinii, tipărită cu binecuvântarea și aprobarea P. Sf. Sale Episcopul Nicolae al Clujului, fiind cea mai ieftină și bogată carte de rugăciuni. Prețul 30 Lei, legată. La comandă de 10 bucăți acordăm rabat. Se găsește la Librăria Eparhiei ort. rom. din Cluj (Piața Cuza Vodă Nr. 6.)

Nr. 15/1936.

(26) 2—3

CONCURS

Se publică concurs pentru ocuparea postului de cântăreț în parohia Luduș, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Sesiune 7 jug. pământ productiv.

2. Onorariile stolare îndatinate.

Candidații își vor înainta cererea însoțită de diploma de cântăreț, oficiului nostru parohial în termenul fixat și sunt invitați a se prezenta în parohie în vre-o Duminecă, sau sârbătoare pentru a cânta la strană.

Vor fi preferiți candidații mai tineri absolvenți ai unei școli de cântăreți și cunoscători de note muzicale.

Luduș, la 31 August 1936.

Președ. cons. parohial:

R. Popa, protopop-paroh.

Petru Dan, secretar.

Oficiul protopopesc ort. rom. Lupșa, cu sediul Baia-de-Arieș.

Nr. 365/1936.

(25) 3—3

CONCURS

Pentru parohia vacantă Șasa-Geamăna se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea“.

1. Salariul dela Stat, conform cuafilațiunii.

2. Sesiune parohială, teren cimitor și cimitirul plantat cu pomi roditori, în total 3 jugăre.

3. Casă parohială nouă, supraedificatele de lipsă și grădină pentru legume.

4. Câte 1/2 ferdelă bucate — porumb și grâu — dela 117 familii, din cari bucate partea cantorului e 1/3 parte, iar a paraclisierului 1/10 parte.

5. Una zi de lucru dela fiecare familie, sau contravaloarea în bani, conform plății la zi, uzitată în comună.

6. Lemnele de foc trebuincioase, aduse în curtea caselor parohiale.

7. Stolele obișnuite în parohie.

Concurenții vor prezenta acestui oficiu, deodată cu documentele de concurs recerute și actul de învoire a P. S. Sale, fără de care cererea de concurs nu poate fi luată în considerare.

Prezentarea în parohie a candidatului să poate face numai cu prealabilă avizare a acestui oficiu.

Baia-de-Arieș, la 31 Aug. 1936.

Oficiul protopopesc în conțelegere cu consiliul parohial.

Protopop Vasile Șpan.

ANUNȚ

De vânzare 1000 metri fag uscat, loco Rohia, județul Someș.

Ofertele se trimit până la 1 Octomvrie 1936 Oficiului protopopesc ortodox român în Târgu-Lăpușului.

(27) 1—2

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj.